

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орган.

Ціна примірника 25 м. Чвертьрічна передплата разом з оплатою почт. в краю 300 м; за границею разом з оплатою почт. 600 марок, поодвоке число 50 м. В Америці 2 дол. річно. Адреса Редакції і Адміністрації: Перемішль, вул. Побереже ч. 1.

Оголошення: 50 м. за один петитивний рядок або його місце. — Дрібні оголошення по 15 м від слова. — Некрологи і матрим. оголошення по 30 м. від слова. Оголош.: більше друком платиться подвійно.

З Новим Роком.

Стоїмо перед Новим Роком, котрий, хто зна, чи не запишеться в нашій історії на рівні з тими роками, які зазначилися епохальними у нашій економічній і суспільній життю, випадками. Маю тут на думці в першій мірі утрату самостійності нашої Галицької Землі в 1340 р., відтак перехід під Австрію з кінцем 18 ст., а тепер, після світових потрясень і судорогів то в оден, то в другий бік, або шлях свободи й сонця, або закріплення нас у чужу неволю, в котрій прийдеється знов яких 25 літ коротати своє мізерне, національне життя.

Варшавська преса починає поводи проговорюватись, що до тепер так завзято промовчувала, — як то подільський міністр Грабські перед грозою большевицької навали, підписав іменем свого правительства декларацію, що за уділену Польщі поміч проти большевиків, віддасть Польща Литві Вільно, а Галицьку Землю тому, кому вкажуть Англія, Японія і Франція —, як то за се большевики прогнані зістали з Польщі (був то т. зв. „Cud nad Wisłą“) а тепер прийдеється за се розплачуватись, перш усього плебісцитом на Виленщині, а друге, хто зна, чи й не тимже у Сх. Галичині.

До нас все те ще не дійшло, але безперечно на 1922 рік дійде і ми наслідки цього певно незабаром почуємо. Що сю справу обговорював між іншими французький міністр Бріан з Льюїсом Джоржом, це не улягає сумнівови. З одної сторони великі держави є звязані договором з Росією, якій після побідної війни повинна припасти Галицька Земля. В Росії панують тепер осоружні відносини і їй неможливо тепер віддавати в управу чужі землі. Тому Франція —, котрій стала тепер Польща милица від большевицької, непевної Росії, волілаби цю землю, хоч на 25 літ віддати Польщі, а тимчасом справа притихне, задавниться.

Західні держави, шануючи однак себе і свої договори, не можуть на них дивитися, як на клаптик паперу і тому ясно, що договори з Росією так само мусять бути респектовані, як і їх постанови, що Польща мусять існувати як бар'єра поміж Росією і Німеччиною.

Нам на поміч іде ідея самостійності народів, проголошена Вільсоном, що мала стати основою нового порядку, — ідея, яка покликала Польщу до життя, уратувала її перед большевиками, ідея, яка застала Німеччину віддати Польщі Познань, часть Гор. Шлеська. Ця ідея не може приобстановитись над Збручем, чи Сяном і се наш великий агут. У століттю єднання всіх свідомих народів, не може остати оден народ під дотирма заборами, не може, замість збогачувати культуру світа своїм трудом і працею, служити погнем іншим народам. Бути може, що всі ті чотири часті нашої землі, що належать тепер до Чехії, до Польщі, Румунії і большевицької Росії, не злучаться ще в найближній будучності в одно русло, — можливо, що довший час прийдеється якійсь часті перебути лихолітте у чужій федерації чи отримати автономію, але я певний, що з залагодженням литовської справи і після вашингтонської кон-

ференції, коли вже могутча Англія була приневолена признати самостійні права державні і вицофати свої війська з Ірляндії, що ця могутча ідея не мине і нашу країну. Ся божевільна думка у наших сусідів, що земля наша може добре правитись чужою а не своєю інтелігенцією мусить незабаром уступити зривіщому поглядю, який йде з заходу. Правда для всіх однака. Треба лишень стати на одній дорозі, щоби сама наша інтелігенція не металась у такій добі поміж Москвою, Варшавою а Берліном як риба на пательні.

Тут розходиться нам о вишуканне одного певного шляху, щоби не стати опять посміховищем держав, скачучи від самостійності України до Денікіна, від Денікіна до большевиків а від большевиків до тухольських казаметів.

Цій орієнтації хочу посвятити кілька слів. Всесвітній історик Ранке каже в однім місці: «великі світові потрясення дають завжди товчок до нових поглядів, нових ідеалів і нових систем». Що-ж нового сталося після потрясення вшної доби на наших очах? Перші світові держави з'їхалися на поклик найсильнішої і наймолодшої Америки, яка фактично рішила судьбу світової війни до Вашингтону і тут Америка застала Японію покинути думку о війні, яка моглаб наново потрясти цілим світом і в тій цілі наказала причинити зброєння, відтак застала Англію розв'язати союз з Японією. Застала вона дальше Англію вимести в себе в дома з перед власного порога смігте і упорядкувати відносини в Ірляндії, котру через сім століть гнобила терором і лукавством, а то компромітувало англосакську расу перед світом.

Англія очистилась, заключила договір з Ірляндією, розв'язала собі дома руки і тепер обі англосаксонські раси заволоділи світом. Увесь світ буде мусів тепер на століття підчинитись їх зрівноваженій культурі і їх світоглядю, як перед Христом підчинився вищій, геленській культурі.

Перший Японець зрозумів значінне сеї злуки і згодився на ограниченне дальшого зброєння на мори тай зробив се, чога на гагській конференції не хотіла зробити Німеччина і за се заплатила... Вслід за сим згодилася Японія поневоли на засаду «отверті ворота» для впливів і торгівлі в Китаю для всіх народів, а в дальшій ході іде вицофанне японського війська зі східної Сибірі, Манджурії, Порт-Артура і Шантунгу.

Сибірські залізниці — сей правдивий, культурний спадок царської Росії, мають бути знов віддані Росії, а в найближчій уже будучності Англія з Америкою приступить до відбудови Росії на взір американських, сфедерованих держав. Донесено вже, що вквітні 1922 р. має зійтись знов конференція, щоби застановитись над відбудованнем зруйнованої війною Європи і над заведеннем світової валюти. В основу сего ладу має стати личный труд, обережний в розходах і пошанованне приватної власности і личної свободи.

Хто з тими принципами погодиться, може надіятись, що і його національні інтереси вплинуть на верх, хто виступить проти них, того здопчуть вони, як здоптали сильніших від нас. Як з одної сторони не стерпить та сила побренькування шаблею нового якогось національного імперіялізму, так під соціальним оглядом не стерпиться зрівноваженя, ві-

ковою культурою ушляхотнена англосаксонська душа таких соціальних порядків, які тепер запанували в Росії, де під покришкою гримких фраз пролетаріяту о ушасливленню людства через знесенне приватної власти, большевики завели рабунок, спровадили голод і дофнули свою культуру на три століття в зад.

Десять мільонів умираючих з голоду дітей, се той рай, до котрого довів свою вітчину московський агітатор, і нам нічого у той рай пхатися. Сего англійська і американська душа не стерпить а накручувати ще нині при помочи агітаційної преси нашу суспільність у той бік — се злочин!

А коли се певно, то ми, ставши на порозі нової, світової доби, мусимо передовсім: 1) заставити нашу молодіж учитися ґрунтовно англійської мови і шукати ідеалів у сеї зрівноваженої раси, а не в розпусті Сходу. При тім мусимо признати, що нас під тим оглядом випередив уже наш власний простолюдин, показуючи нам дорогу в Канаду і Америку, — цей шлях, яким наша інтелігенція давно вже повинна пійти. 2) Під політичним оглядом ми повинні підпорядкуватись тій формулі, яку придумала Америка з Англією в справі відбудови Сходу: коли вони задумують відбудувати Росію на федеративних основах, то не повинні ми кричати і заводити істеричні плачі, що се «торма народів» а навпаки допомогти устроювати сю землю так, щоби і нашому народови було при тій федерації вигідно жити. 3) в міжнародних справах оглянутись за таким союзником, з котрим моглиб ми вже із самої природи річей, без всяких задних думок стати на ясній становищі: *de ut des*, з котрим ми не мали і не маєм історичних поррахунків. Таким союзником на будуче є лиш Італія. Потребує вона нашого хліба а ми культури і то культури з першої руки. Відособленність Італії на Середземнім Морі, в противенстві до Франції, яка ніколи не була нашим приятелем, а навпаки — вважала нас завжди за предмет для своїх імперіялістичних цілей, давні звязки нашої землі над Чорним Морем з Генуєнцями, свобода Дарданельських проливів, яка після всесвітної війни буде й нам запевнена — все це вказує, що буде, а лишень в сего рухливого і в багатьох зглядях своєю вдачею і своєю історією подібного до нас народа шукати в будучности союзника. Ся обставина, що Італія має своїх соперників лиш у Франції і Югославії, від яких нам ні холодно ні тепло, що після війни з Австрією не має дальших поррахунків з Німеччиною, через що не потребує пхати своїх союзників в непотрібні клопоти, — як се робить Франція зі своїми союзниками, малою антантою і Польщею, — промовляє за тим, що Італія впливає на світ після війни успокоюючо: тим то і вказаний наш шлях до звязків з тим народом.

А на сій дорозі, беручи собі для ума взірці з англосаксонського життя а для серця італійське мистецтво, ми найдемо той шлях для себе, який виведе наш тепер розчетвертований народ на сонце світової культури, добробуту, правди і краси.

Др. Теофіль Окуневський.

Містячи отсю статтю шан. девголітного нашого політичного діяча, уважаємо її як субстрат до дискусії.

Пам'ятайте про коляду на „Рідну Школу“!!
Пам'ятайте про пресовий фонд „Укр. Голосу“!

Наша сила.

Нашу суспільність починає знову хвилювати тривога і непевність що до будучності нашої країни. Тривога та зростала завжди в хвилях, коли на Заході перемагала думка, що стан тимчасовості, в якому оставив нашу землю верзальський і сенжерменський договір відбивається дуже зле на міжнароднім політичнім і економічнім полі, та що стан цей треба усунути. В таких хвилях польська преса вживала всіх можливих заходів та способів, щоби наше суспільство дезорієнтувати і не зуралася найзвичайнішою брехні, щоби наше громадянство зневірити у свою слушну справу. Часописи виписували тоді, що їм тільки на думку прийшло а правительство благородно мовчало. Польське правительство знало, що західні держави не малиби нічого проти того, якби населення згодилося добровільно піти під Польщу. Ще в часах нашої оружної боротьби майже всі держави Заходу йшли на руку Полякам. Численні французькі й американські місії приїздили до Уряду З. У. Н. Р. та запевняли, що коаліція скоро накаже Польщі стримати оружний похід на галицьку землю; визначено демаркаційну лінію, на яку Уряд З. У. Н. Р. згодився, та не згодився на це Поляки. Навіть тоді, коли галицька армія відступаючи перед Поляками зустрінулася око в око з большевиками й заходила можливість, що получившись з большевиками зможе разом з ними виперти Поляків за Одру — навіть тоді приїздила французька місія і обіцяла, що наступ Поляків на галицьку армію буде по наказу коаліції припинений. Замість наказу припинення воєнних акцій прийшов наказ для Польщі зайняти Сх. Галичину по Збруч. Не можна подумати, щоби західні держави справді не знали, що галицька армія це національна армія і що з большевиками вона не мала нічого спільного і що тільки з тої причини дозволили армії Галлера на неї вдарити. А коли й справді та помилка зайшла, тоді могли скоро заподіяну кривду направити в той час, як армія нашого краю йшла походом проти большевиків і здобула Київ. Нічого тоді держави антанти не зарядили, помімо цього, що в той час Сх. Галичина могла буди чудовою базою до протибольшевицької акції. Польські часописи з цілою певністю доносили, що Сх. Галичина є невідклично складовою частиною Польщі.

Проминуло з того часу півтора року тяжко

проби для нашого народу. Цю пробу, хоч як вона була гірка, наш народ витримав, і це причинилося до цього, що хоч і пізно та всетаки дня 22 II. 1921 зазначено міжнароднім актом, що Сх. Гал. не лежить в межах польської держави.

Не будь цієї рішучої постави, над нашою справою скоро булиби перейшли до дневного порядку, як над справою невідомої етнографічної маси, яку сміло можна четвертувати. Але дотеперішнє становище нашого громадянства переконало Европу, що одностороннє рішення нашої судьби без нас або проти нас не матиме ніякої вартости. Остання війна виказала, що так великий край о 5 мільонах населення є поважним чинником навіть у великій і сильній державі. Природні багатства нашої землі є за значні, щоби на них не звертано увагу. Сх. Галичина лежить на границі двох світопоглядів, а близке сусідство большевизму наказує дуже обережно й уважно прислухатися до голосу населення, яке незадоволене може рішити про долю війни і держави.

Деякі польські круги думають, що справа та буде для Польщі корисно полагоджена, коли найдеться хочби оден малий гурток Українців, які за миску сочевиці зреклися в імені свого народу його прав на самоозначення. Серед сучасних, політичних обставин, на терені окруженім з усіх боків вульканами таке вирішення може в будучині принести багато несподіванок. Насильне приділення такого краю на середновічний лад не є скріпленням держави а її ослабленням. Це розуміють держави Заходу краще ніж Поляки і радять їм шукати згоди. Польські круги хотілиб цю згоду мати коштом нашої незалежности.

Щоби ослабити нашу волю, щоби в слабій серця влити отруту зневіри до своєї справи, польська преса не перебирає в средствах. Вона силкується зогидити в очах українського населення стремління до волі, висміває старання наших передових діячів, заградицею і наївно думає, що наш народ в це повірить. Але рівночасно сама вказує на те, що нам шкодить. „Kuryer Lwowski“ з 30. XII. пише: „Petruszewicz zrobił fiasko. Zbyt solidny to człowiek, aby mieć skandale pachnące krymiałem, zbyt realny, by robić takie operetki, jak młody Habsburg. Nie to mu podrywa nogi. Pokonywa go wzrastająca niewiara jego trabantów, widzących, jak jedna po drugiej gwiazdka, która jako zbawienie malował pan dyktator zgasła.“

Значить, — недовіре підриває ноги Диктато-

рови Петрушевичови. Наш народ повинен як слід зрозуміти це, що говорить „Kuryer Lwowski.“ Що знова відноситься до братньої згоди, то відчуває її український народ вже 500 літ. І тепер мусить він зібрати усю волю, всю віру й терпелівість, щоби минуло його щасливо шесте століття.

Та щоби це сталося, мусимо тямити, що підриває нам ноги, яка слабкість шкодить нашій справі а що є тепер нашою силою.

Читайте і ширіть „Український Голос“!

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ ?

Австрія заключила союз з Чехо-Словакиєю. А що Австрія бідна тай слаба, то й союз випав не на її користь. Так кажуть німецькі народовці в Австрії. Тому їх послы дуже енергічно запротестували проти австрійсько-чеського союзу і назвали його „союзом ганьби“, бо ним зрадида Австрія, Німців, що стогнуть в чеськім ярмі. Ці послы окремою резолюцією звивають всіх послів австр. союму і кажуть що цей посол, що відважиться голосувати за союзом „ганьби“, буде вважатись зрадником і отвічати-ме особисто перед німецьким народом.

Італійців напав гедз. Першого дня латинських свят італійські війська маринарки вийшли на беріг під Себеніко і стали напастувати спокійну людність хорватську. Прийшло до бійки, в якій ранено кілька жовніврів. Це так обурило Італійців, що вони, мабуть по п'яному, стали звоєнних кораблів острілювати місто.

Крета це острів на середземнім морі, заселений Греками. Колись цей острів належав до Туреччини і вів завзяту боротьбу за це, щоб його прилучено до Греції. Врешті доборовся свого цід проводом Венізелоса. Але від часу, коли Венізелос попав в неласку грецьких політиків, прихильників короля Константина, і мусів виїхати на чужину, на Креті розпочалась агітація проти короля Константина і проти грецької влади. Кретейці начали домагатись незалежности а врешті викликали повстання. Грецька влада вислала військо на Крету, яке саме тепер утихомирює повстання.

ЕВГЕН МАЛАНЮК.

НА ПРОВЕСНІ.

(кінець).

В час, коли природу загнано в бетонові, чотирихвотники англійських скверів, або в математичні лінії бульварів, коли все на світі зробилося офірою ненаситному Ваалу-Розумові, коли здається вже вмерли серце і душа а всевладно панує обережно захований в кістяний куферок — мозок, в цей час Павло Тичина, минаючи сфери мозку, самою душею, частиною Світової Душі — співає свої весняні апокріфи — пісні, розбудженої весняним сонцем, мліючої від кохання його — Землі.

Чи багато світових поетів які вміщають всю свою творчість між кабінетом а друкарнею, може показати таку властивість? Може тільки до певної міри Уольт Уйтман, Константин Бальмонт, ще менше Артур Рембо. Павло Тичина це голос Землі вперше заговорившої людською мовою. І додає — Української Землі — України. Це вона виростає в його творах в трагічну постать Жінки — Матери; синтез Рідної Матери — Матери-України і Матери Божої — Мадонни.

Мадонно моя, Пренепорочная Маріє!
Прославлена в віках.
На наших самотніх вівтарях —
Лиш вітер віє.

Аве Марія,
Калино моя!

І коли в Олександра Блока (покійного російського поета) його „Прекрасна Дама“ — Принцеса Незнайомка — є жіноче начало Жінки-Диви („Сніжня Діва“) Жінки Королеви Турніру — Дами Лицарського Серця, то у Павла Тичини його „Скорбна Мати“, Мадонна-Україна“ є жіноче начало в образі Жінки-Матери зі всією трагедією материнства.

Власне в цьому і полягає головне значіння, незмірно глибокий зміст і внутрішнє горіння, яскраві ознаки сили творів Павла Тичини. Від

матери взагалі — через Матір-Україну до Божої Матери — ось його творча путь в Дамаск. Так символ України в його творах підіймається на недосяжну височину загально-людського, загально-світового значіння. Цей внутрішній зміст дає відчувати душею гарячу невимовно — прекрасну силу, непобориму чарівність (я сказавби, музикальний гіпноз) поезії Павла Тичини, котрі тримають наше єство в вібруючім напруженні, навіть і після цього, як їх прочиталось.

На червоному фоні окупаційних насильств, на мертвих руїнах покритої кладбищами України, при кровавих смолоскипах пожеж, особливо яскраво малює Тичина постать Матери-України. Можна сказати, що поема „Скорбна Мати“ є одиноким в українській сучасній літературі повне виявлення доби Другої Руїни:

Проходила по полю
І цій країні вмерти,
Де він родився в друге,
Яку любив до смерти.
Поглянула — скрізь тьхо.
Буває дике жито...
За що тебе ровнято,
За що тебе убито?
Не витримала суму,
Не витримала муки,
Упала на обніжок,
Хрестом розп'явши руки.
Над нею колосочки
„Ой радуйся“ шептали,
А янголи на небі
Не чули і не знали.

В цих небагатьох стрічках ціла трагедія України.

В відомих нам до цього часу книжках Тичини не має ні одної банальної стрічки, ні одного слова прози, бо самі щоденні людські слова групуються поетом в такій формі, підпалюються внутрі таким вогнем ліричного хвилювання що вібрують високими нотами правдивого натхнення. Поет вживає при цьому всю гнучкість і музикальність української мови.

Вслід за Тичиною належить звернути увагу на твори Марійки Підгірянки. Вся земля, вся природа

збирається у затишньому закуткові жіночої душі і ніби в мікромасштабі відбивається в її поезії. В тих віршах є вона тільки жінкою. Світ її поезії — кохання, самотня журба нареченої, дружини, матери по вбитому на війні... Так, світ цей малий, вузький. Чоловік пройшовби коло нього і не звернувби може уваги. А жінка вся тут, між серцем і душею, в тих краях казкових, де тепло й соняшно, радісні сльози і біль і жаль. І в тих країнах Марійка Підгірянка є королевою. Образи виходять в неї повні і закінчені:

Красою я сіяла
Ягід червоних жаром,
Мялого довго ждала
І ждала його даром.
А ворон на скель збочу
Впив в мене очі млісні
І взяв красу дівочу
Без казки і без пісні.

Це зразок символізації трагедії жіночого кохання. Ці стрічки могла написати тільки жінка. І тільки тому, що вона в своїх творах залишається жінкою, вона є справжнім поетом. Треба звернути увагу і на техніку М. Підгірянки. Тут вона споріднюється з П. Тичиною, з тою тільки різницею, що ритми М. Підгірянки мають в собі якусь жіночу хрупкість і легкість.

Це творчість в добі, яку легко можна би назвати Другою Руїною, колиб рівночасно серед вогнів пожеж не йшло вперед національне освіднення мас. Розбита гранатами і безправством Наша Хата... „На наших самотніх вівтарях лиш вітер віє...“ співає про це П. Тичина. Тільки придушений стогін української землі зливається з молитвою поневоленого народу, який благає Матір Божу:

Пройди над нами з омофором,
зарийдай над селом!
Уже ми тобі ні пісень, ні псалом
Не воспоем диким хором.

(П. Тичина)

Але ця поява нових літературних сил, серед так невимовно тяжких умовин неначе промовляє: „Це тільки березень... Буде... Буде весна“...

В Росії на 9 всеросійським зїзді совїтів в Москві висловлено бажанє, щоби покінчити з комуністичною господаркою, та щоби з огляду на торгівлю з заграницею загварантовано кождому громадянину совїтської республіки право приватної власности. От, шкода було крови, революції, бо заїхали туди, звідки виїхали, тільки більше обдергали і голодними стали.

Фінляндії грозила війна з большевицькою Росією. Недалеко Фінляндії є край Карелія, якого мешканці є споріднені з Фінляндцями. Карелійці зробили повстанне проти большевиків а вони обвинувачували Фінляндію, що вона викликала і спмагає те повстанне і загрозили виповідженнем війни. Большевики вислали на разі сильні війська проти Карелійців і прогнахи їх з одного міста в Карелії.

Мадярщина має нову радість. Бувший царевій Зиті стало скучно на острові Мадейрі, куди її з Карлом і з родиною вислали коаліційні держави. Вона випросила собі виїзд до Швейцарії, де її син мар піддатися операції сліпої кишки. При тій нагоді взяла вона зі собою бувшого престолонаслідника Оттона і задумала з ним поїхати знову на Мадярщину шукати щастя. В мадярськїм парламенті мала вона прочитати письмо б. цїсаря Карла, в якому він зрікається корони на річ свого сина Оттона. Чи поведеться їй так як першого разу не знати, але мабуть так, бо їм вже так іде як з Петрового дня.

В Німеччині панує радість, бо німецькій дипломатії вдалося на нарадах коаліції в Канн виторгувати проволочку що до сплати певної частини довгів. Великий вплив на ухваленне проволочки мала Англія. На тій конференції в Канн нараджуються коаліційні держави, якби то самим позбирати до купи побиті кости та в який спосіб допомогти знищеним війною державам, а головнo Росії. Бо без того весь світовий промисл та торгівля не розвивається а капарить.

В Польщі дуже інтересуються виборами в Виленщині, бо сподіються, що нововибраний виленський сойм ухвалить, що Виленщина має належати до Польщі. Але з тим не годиться Англія і Франція, і як пишуть польські газети, французький премієр Бріанд вислав ноту до польського уряду, що справа Виленщини є справою міжнародною та остерігає Польщу, щоб вона не накидувала соймови односторонніх рішень, бо з тими рішеннями антанта не буде числитись. Взагалі розписані, Поляками вибори в Виленщині скінчаться мабуть невдачею, бо Литовці, Білорусини і Жиди не хочуть взяти участі у виборах. Будуть отже голосувати тільки Поляки — а їх в Виленщині дуже мало, так само як і в нас, в Сх. Галичині.

Жиди мають рабіна в Варшаві. Перльмуттер називається. Є він послом до сойму. Чоловік це дуже старий, густо-часто дрімає в своїм фотелі, а коли відізвезся, то скаже таке, що ні в кут, ні в двері. От в р. 1919 благословив він Падеревського і це благословенне, хоч Падеревському так допомгло, як мертвому кадило — але всеж таки воно напсувало дуже багато крови Полякам. Від тоді Перльмуттер дрімає в часі соймових нарад, аж оної підчас дебати над даниною пробуdivся рабін і такого харамана плів, що всі Жиди тепер паленють зі стиду. Біда з кепськими рабінами, які не памятаються, що говорять та роздають благословенства, чи треба їх кому, чи не треба.

Відозва!

Наближується різдвяний Свят-вечір! Рік тому привітав в той сердечний день інвалідів бездомних, наших в'язнів та сироти Український Горожанський Комітет щирим словом і вечерою, як це наказує наш гарний звичай. Зараз діяльність У. Г. К. припинена. Правда, що приватна жертвенність української суспільности не дала їм моритися голодом в тому часі та жертвенність ця вистарчала на будні дні. На свято вона мусить поширитися і подвоїтися. Кождий з нас, хоч і убогий, поділитися у цей вечір своїм скромним майном, сумним почуттям динішого лихоліття та словом надії на будущий

схід соняшнього дня. А в'язні, а люде без очей, без рук, без даху над головою — чим ті поділяться при просфорі? Коли ми здорові і необмежені в свободі руху не підємо до них усіх із словом щирим, що й вони, хоч і бездомні та бездолні хоч і за решіткою та безвольні, всі вони нам іще дорощі, як були, всі вони рідні нам брати нашого, народа.

Спонуканий приватною ініціативою, вів я цю акцію від завішення діяльности У. Г. К. дотепер, підіймаюся і цього обовязку і відкликуючися до українських сердець, прошу о жертви на Святий Вечір різдвяний для в'язнів, інвалідів і бездомних.

Гроші прошу слати на мій рахунок до Тов. „Дністер“ Руська ч. 20. а жертви в натураліях для консуму Тов. „Дністер“. — о. Л. Куницький.

Дописи.

Стефкова, повіт Ліоко. В навечері св. Миколая 18. XII. відбулась у нас діточа забава, яку попередила вистава двох пес: „Микольців подарунок“ і „св. Миколай“. — В представленню брали участь самі школярики, навіть ролю сумної мами і вертаючого з Сибіру тата відіграли знаменито шкільні діти: Галя Пясецька і Іванцьо Петрушак. Один тільки св. Миколай приїхав здалека, в особі проф. М. зі Львова. Оба представлення випали, як не мож краще. На особливу увагу заслугували: Зомя Пясецька, Зося Буря і Мариня Франчина. Впрочім усі малі артисти вивязались із своїх роль як найкраще. В представленню брали ще участь: Ганя Лабай, Юзьо Худьо, Іванцьо Гальчин, Іванцьо Демків, Антось Іваницький, Зося Іванцьо і Михась Гедьо Антось Бурий і Іванцьо Фінковят. Жаль тільки, що погода не дописувала, а через те було тільки 2500 М. чистого доходу, котрі сейчас вислано на „Рідну Школу“. Не тільки діти, але й старші скористали дуже з представлення, про що свідчать оці слова одного з поважніших громадян: „Такого Миколая я слухавби день і ніч“. — Що все так гарно вдалося, в тім головна заслуга Вп. Пясецьких, які крім прегарного уладження костюму для св. Миколая, відступили ціле своє і так тісне мешканне на уладженне гардероби і сценки. Уладженнем сцени занявся п. Стефан Бурий, wraz з іншими селянами.

Нарлїнів, пов. Сянік. Державна поліція зі Щавного, сяніцького пов., не могути тепер як давніше, гуляти по маслі, яйцях, курах, телятах волах, вівцях, та безрогах безборонних, наляканих Лемків, не могути теж пробувати кольб на „дезертирах“ укр. народности, (всі майже при війську) кинулась до шикановання видніщих осіб, щоб в той спосіб, коли не виторгувати дещо, то бодай допечи до живого. Карликів, де школа ледви від 3 літ веґетує, здобувся д. 18 і 19 грудня вперше на концерт і сцерічну виставу „Гостина св. Миколая“. Актори, що ніколи сцени не бачили, вивазались зі своїх роль чудово, а хори, особливо мішані, зеднали собі признание запрошеної о-колиці інтелігенції. Та „спренжистий“ комендант постерунку зі Щавного не міг стерпіти, щоб Лемко, призначений до форшпанів, податків та данин мав смілість забавитись. Виписав отже кільоетрові справоздання — страхіття до Сянока, так що першого дня двох детективів явилось на представленню. Колиж сесі не могли нічого каригідного дошукатись, запросив собі постерунок з Загіря а разом з ним другого дня представлення, окружив шуканя дезертирів, впустив жовнірів з іверами на салю і перервав, а радше розігнав забаву.

З Ясенова пільного пов. Городенка. Наше село, яке уважалось перед війною за найтемніше в повіті, пробудилось нарешті також. Ще в 1911 р. була у нас основана чит. „Просвіти“ і тов. „Січ“, однак вони проявляли дуже слабоньку діяльність, бо не було відповідних людей, якіб їх провадили. За те успішніше проявляло діяльність клерикальне тов. „Єдність“, яке оснував о. І. Кливак і провадив до кінця swojego побуту в Ясенові. По його відході і то товариство ослабло а навіть і завмерло. Щойно у місяці вересні м. р. удалось відновити у нас чит. „Просвіти“ завдяки кільком свідомішим і енергічним громадянам, як: Андрій Мандрик, Николай Гайдаш, Олекса Бачинський, Степан Василюк, Демяна і Іван Олексюк. Читальня гарно розвивається. Відчувається брак власної хати, однак і це небаром побореться. — Стараннем читальні поставлено новий дубовий хрест на могилі в честь М. Шашкевича на місці,

де в 1912. р. був закопаний, однак в часі війни зрубаний. Дуже миле вражіння робило захоплення всіх членів читальні, з яким вони закопували хрест. Навіть майстер Н. Ворох, який живе з праці рук, і той не хотів гроша взяти за зроблення хреста. Посвячення величавого дубового хреста відбулось в неділю дня 11/XII ц. р. при співучасті майже цілого села, крім латинників. Тогож дня місцевий парох Вся. о. І. Карачевський відправив понахиду за борців, що лягли за Волю Неньки-України. Крім цього вплинули датки в натураліях на українську голодуючу молодіж. — Свій.

З Іспаса, пов. Моломия. Іспас починає будитися зі сну. В місяці квітні відновлено Читальню „Просвіти“, яка тепер числить 85 членів. В члени вписалася головнo молодіж, старші ставляться до освіти нерадо. Розбурхав з сну громадян аматорський кружок, який дав три вистави: „Наталку Полтавку“, „Сватання на Гончарівці“, „Перехитрили“. Дохід з вистав в квоті 27.000 м. призначено на відбудову читальняного дому, знищеного війною. Місцева інтелігенція рідко заглядає до читальні, так що провід читальні в руках майже самих селян. Старший брат чує якийсь жаль до „меншого“ брата, а слова „Тараса“ „Обніміте, брати мої, найменшого брата“, не можуть видно промовити до серця інтелігента. Байдужно ставляться до освіти деякі „за добрих часів“ крикливі патріоти, які тепер поховалися в мишачі дірки та сидять тихіше трави, ждуть тої щасливої хвилі, коли знова можна буде робити багато „крику та шуму“. Тих патріотів при змінених відносинах треба запитати, де вони були, як греміло. Завдяки кільком рухливим одиницям робота освітна в селі йде і є надія, що з часом відновиться всі товариства, яких перед війною було аж пять, а село Іспас стане знова розсадником просвіти на Підгір'ю, як було перед війною. В Іспасі основується кооператива, яка стрічає немало перепон збоку таки своїх, але громадянин Іспаса мусить зрозуміти, що в спільництві лише лежить краща доля нашого народу.

Михайло Лаврук.

† Семен Цеглинський

брат бл. п. Григорія, відомого укр. письменника, посла і директора гімназії в Перемишлі, директор тов. Віра і член многих українських товариств помер дня 28 грудня в Перемишлі в 74 році життя В. Й. П.

ВСЯЧИНА.

Всім нашим П. Т. Читачам і Прихильникам найщиріші бажання Нового Рону складає Редація. Хай принесе він нам те, що найдороще для кожного народа — радість волі.

Веселих Свят Різдва Христового та щасливого Нового Рону для усіх Українців Схід. Галичини пересилають члени Української Галицької Сотні в Тренчині. Іван Вовчик, Василь Лесько, Ю. Микита, Д. Деревяний, В. Лужецкий, М. Науличний, М. Залський, Е. Ставовий, В. Бартломей, Поік І. і Шганрет Роман.

Комітет допомоги українським культурним силам на Україні заснувався при Укр. Акад. Громаді в Празі. Ціллю комітету є прийти хоч з частинною матеріальною і моральною помічю нашим ученим, професорам і взагалі всім культурним силам на Україні, які живуть та не перестають у великій, культурній праці серед найтящих економічних відносин. До тепер зібрано серед нашого студентства в Празі з вільних датків і концертів, устроюваних на цю ціль 5000 кс, з чого половину вже відіслано Укр. Акад. Наук в Київі. Дальші посилки в грошах і матеріальних середниках пригтовлюються.

Страшні й небезпечні „злочини“. Як подає „Курер Поранни“ зі Львова, львівській поліції „вдалось“ відкрити новий замах. А іменно викрила поліція український університет. Виклади відбувались кождий раз в іншій домі. Одержавши точні відомости, поліція увійшла рівночасно до Академічного Дому при вул. Супінського ч. 21, до жіночої школи при вул. Мохнацького і до Наукового Тва ім. Шевченка при вул. Чарнецького. В жіночій школі відбувались виклади в трех саях. Для обережности виставили „злочинці“ вартових на дворі. В одній салі поліція застала 27 слухачів без професора. В анатомічній салі було 81 студентів, які студіювали людський кістяк. Слідство в справі українського університету ведеться далі. Арештують, переводять ревізію у професорів і студентів, на провінції і у Львові.

Доносять з Передільниці: На днях помер Іван Шмігельський, віт, літ 53. До смерті причинилася йому конскрипція. Поручник Тіль з Ярослава нагайкою бив його по лиці і шиї. Від побоїв спухла йому шия, — захорів і помімо лікарської опіки помер яко жертва свого уряду. В. Й. П.

Наших П. Т. Читачів в Теревовлі повідомляємо, що на їх жалобу звернулись ми до нашої агенції в Теревовлі з зазивом, щоби продавала нашу часопись по такій ціні, яка є зазначена зверху на числі. Наколиб агенція й надалі продавала по вищій ціні, просимо нам про це донести.

На Рідну школу зложили від 20/12—31/12 с. р. І. в. г. м. 1020; Драм. Кр. учеників м. г. 10.000; Кр. „Сянова Чайка“ (з конц.) 5000; Урядники суду 2080; Просвіта в Перем. 200; Дорикевич 200; Замоченці з Р. 4445; Ваврик І. 1000; Гой В. 200; Гнатик І. 100

На прес. фонд „Укр. Гол.“ надіслали в марках: Іван Маївка 500; Досин Микола, Коршів 100; Іван Гринишин, Пикулічі 200; **На Рідну Школу:** Тов. „Ризниця“ від А. Максимяк, в Кругелю 210; Іван Гринишин 400; о. М. Головач від себе і дітей шк. Шашкевича 3.500; Осип Берко, Дрогоїв 1500; „Драм. кружок“ Просвіти, в Перемишлі 2337; Досин Микола, Коршів 100; Демкович Іван 150; **Для У. П. Т. у Львові:** о. Гринецький Смолин 200; о. Волод. Ардан, Угнів 500; Др. Михайло Яремкевич 2000; Михайло Шевчик, Германовичі 500; **На пам'ятник в Пикулічах:** Іван Гринишин 200; Іван Маївка 500. До тепер зложено 5.100 мп. **Для бідних і тм. учеників;** на руки Др. Гамчикевича Ур. парох. Дрогоїв, збірка в день Покрови 3927 м. 50 ф. **На сироти:** Іван Гринишин 200. Замість свят. бажань для інвалідів: о. Пшепорський 300; Др. Кіндрачук 500; для інвалідів, 1000; УПТ. у Львові, замість вінця на домовину Ю. Шеховича М. і Б. Шеховичі 1000; **На Рід. Шк.**

Жертви на гімназію в Добромилі зложили в марках: Филип Турко, Гійсько 200; Дмитро Ващини, Арламів 200; Давид Брик, Добромилі 500; Степан Чепенівський, Тернопіль 200; Максим Прихідний, Лісковате 49; Стефаня Круківна, Квасенина 220; Григорій Фізар, Квасенина 500; Антін Возьний, Смільниця 220; Читальня Просвіти, Коростенко 2.644; Кружок аматорський, Береги 2.620; Читальня Просвіти, Боневичі 300; о. Николай Боржич, Папотно 1.000; і Кliche: о. Івана Гринишина, з Макови, о. Омеляна Білинського з Квяжиполя і всіх священників повіту.

НАДІСЛАЇ.

В цілях подружжя банас пізнати молодця України від 25—30 літ, 25-літня дівчина, сільська кравчиня, яка посідає 5 моргів поля, 13 шнурків закованих коралів, 12 пар убрень, пів мільона мк готівки. — **Параня Васильчик, Святе, Радимно.**

Загальні Збори Філії Тов. „Просвіта“ в Яворові відбудуться дня 16. січня с. р. о год. 11. перед пол. в льокалі міш. чит. „Просвіта“ з таким порядком: 1. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів. 2. Звіт уступаючого Виділу. 3. Звіт контрольної комісії і уdlлення абсолоторії уступаючому Виділові. 4. Вибір нового солоторії уступаючому Виділові. 5. Культурно-освітня праця по читальнях (реф. гром. А. Чопика). 6. Підмога Філії у видаванню книжок „Просвіти“. 7. Евентуалія. В Яворові, 5. січня 1922. За Виділ Філії Тов. „Просвіта“ о. Олекса Білик голова. **Степан Масюк** секретар.

Загальні Збори

Тов. „Міщанське Брацтво“ в Тернополі відбудуться дня 20. січня с. р. о години 11 рано в льокалі Товариства. На порядку деннім: 1) Sprawozdane уступаючого Виділу. 2) Вибір нового виділу. 3) Внески і інтерпеляції. **ЗА ВИДІЛ:** Іл. Брикович голова. **Остан Пострига** секретар.

З поручення Митрополитичого Ординаріату просить „Народна Торговля“ у Львові Всч. Деканати львівської Дієцезії відобрати в протягу місяця січня призначене їм Митрополитичим Ординаріатом вино на літургичні цілі. — Бочки містять около 160 літрів. Ціна вина 1300 мп. за літру, льоко пивниці Народної Торговлі у Львові. Готівку належить влатити при зголошеню відбору, (41-1-2) **Дирекція.**

Великої ужиточної вартости реальність на Клепарівськім Передмістю Львова, 20 хвиль ходу до трамваю, дім новий муров. о 4 кімнатах, муровані нові будинки господарські з інвентарем 1/2 морга городу, фронтом до головної улиці, около 2 морги доброї рілі коло дому — Українцеди для промислових цілей, на заведенне огородниче, для удержування коров і коней — до продання. Ціна приступна в марках або доларах. Інформації в канц. Др. Льва Кульчицького у Львові, вул. 3-Мая ч. 2.

Адвокат

Др. Олекса Ріпецький відчинив канцелярію в Сокалі яну веде в льокалі Пов. Товариства Кредитового.

УКРАЇНСЬКА ШАДНИЦЯ В ПЕРЕМИШЛІ.

вул. КОСТЮШКА Ч. 5.

Приймає і виплачує шадничі вкладки щоденно з винятком неділь і українських свят в урядових годинах і опроцентує їх на 4%. (Вкладкові книжочки „Української Шадниці“ мають популярну безпеку). — Уділює позички гіпотечні, вексельні і на підклад цінних паперів.

Глядаю особи до варення і порядків в хаті. Близші услія письменно: о. Василь Кункевич, парох в Сявчюку п. Сянік (Sapok) 61-1-3

Малюване церков, ікон і орнаменту виконує артистично після бажаних стилів, як в загалі роботи входячі — в малярство.

Андрій Кучер **ТЕРНОПІЛЬ, вул. Кн. Острозького.** 63-1-3

Українське Видавництво

„Добра Книжка“

порукає такі новини

- 1) **К. Май: Сердечна мати** — опов. в курдійського життя, з образками 150 Мп
 - 2) **К. Май: Проклятий** — опов. з мадрівки по Туреччині, з образками 80 „
 - 3) **К. Май: Воскресення** цікаві пригоди в Бразилії, з образками 100 „
 - 4) **М. Г.: Другий Міх сміху** — 338 жартів і дотепів 100 „
 - 5) **Шмід: Геройська любов** — повість зі середвічних часів 100 „
 - 6) **Др. Г. Костельник: Межі демократизму** — соціальна студія 250 „
 - 7) **Г. Костельник: Померший донецькі** 60 „
 - 8) **Лисенко-Кониский: Боже великий єдиний** — ноти на міш. і муж. хор 200 „
 - 9) **М. Лисенко: Пречистая Діво Мати** ноти на міш. хор 150 „
 - 10) **Правила нового правопису** — найменше 10 шт. 100 „
 - 11) **Цайзмен: Фабіоля** — повість з римських часів 100 „
 - 12) **В. Лімниченко: З війни 1914-20** 80 „
 - 13) **В. Лімниченко: Хуртовина 1921** 100 „
 - 14) **З. Лятерлеф: Дві летенди** 40 „
- друкується
- 15) **Др. Й. Маркевич: Організація шкільної молоді** — педаг. розвідка
 - 16) **Й. Єртенгер: Притчі** — переклад з давського.

Багатий каталог видавництва одержить кожний за присланням 20 Мп. на почту. Замовлення (з додатком 50 Мп. на почту!) просимо слати на адресу: „Добра книжка“ **Львів, ул. Содова ч. 4.**

Повідомленне для Впр. Духовенства і Урядів парохіяльних

ІВАН ПАВЛОВИЧ

арт. заклад малярства і позолотарства у ЛЬВОВІ

заложений в р. 1912 по війні урухомлений 1921.

Заклад відзначений численними подяками за солідне і артистичне виконуване всяких робіт церковних, як малюване церков і образів — золоченне нових, і відновленне старих іконостасів, престолів, кивотів, проповідниць і т. п. Виконує роботи церковні після стилю входячі в обсяг малярства, позолотарства і різби. Золоченне виконує правдивим золотом. Пляни, оферти і вказівки предкладає даром. Замовлення приймає: 62-1-4) **у Львові ул. Свентокшицка ч. 47.**

Одиноке Українське „ЗЕМЛЯ“ парцеляційне товариство „ЗЕМЛЯ“ у ЛЬВОВІ, Ринок ч. 43.

Переводить, парцеляції більших посілостей, інтабулює зараз купців за властителів куплених ними ґрунтів. Має урядове уповажнення до парцеляції. Приймає гроші на вкладки шадничі. — Дає інформації в справах парцеляційних.

РІК

В САДКУ І ГОРОДІ.

ПІДРУЧНИК САДІВНИЧО-ОГОРОДНИЧОЇ

ГОСПОДАРКИ.

написали Л. Бачинський і С. Дмоховський. Цю книжку повинен мати в хаті кожний господар. Богато цінних, господарських порад находиться в тій книжці. Книжка богато ілюстрована, обіймає 4 1/2 арк. друку і коштує 350 Мк замовляти в видавця Др. Дмоховського, Перемишль, Зелена 5. На оплату почтову долучати 40 М. Відпродавцям значний опуст.

Увага! Купуйте! Читайте!

Вже появились на прегарнім папері

„ПАНСЬКІ ЖАРТИ“

як перший випуск повного видання творів **І. Франка.** — Ціна одного примірника 600 мп. Передплата на 17 випусків 6.000 мп. нараз або місячними ратами по 300 мп.

Замовлення і гроші слати на адресу:

Українське

Педагогічне Товариство

Львів, Ринок ч. 10. І. п.

На порто належить при звичайних посылках долучити 50 Мп., при пачках до 5 кі. ваги 150 Мп.

Перша механічна ткальня

„ВОЛОКНО“ кооператива — з обм. порукою

в ГРЕБЕННІМ, коло Рави руської вже урухомлена, вирабляє, продає і вимінює за прядиво, кляче і вовну, всякого рода ткацькі виробы на догідних усліях. Богатий вибір товару. Виміну полагоджуємо почтою. Бажаючим оснувати ткальню даємо пояснення і продаємо варстати і прилади. Піддержуйте першу і одиноку українську кооперативну ткальню! 46-1-1

Муку на Свята

пшеничау і житну першої якости продає вагоново з сейчасовою доставою

Ска МЕЛЬМА

Львів, Зиблікевича 24. II. п.

або філія Ски в Перемишлі

ул. Костюшка 3. I. п. у Дра Загайкевича.

Важне для Всеч. Духовенства!

Приймаю і виконую дуже солідно скоро і дешево всякі роботи церковні як артистичне малювання церков в орнаментній після бажаних стилів, також малювання **Образів Святих** і т. п. інші роботи! На бажанню дам доказ моїх робіт, вже мною виконаних в часах передвоєнних і теперішних, за які одержав я численні похвали і подяки.

Дмитро Боднарчук

малярський майстер

рядово уповажнений до церковних робіт **ТЕРНОПІЛЬ, ул. За монастиром ч. 13.**

ВОЗИ господарські середні і тяжші з ясенового і дубового матеріалу, колеса до возів, **ТАЧКИ І УЛИ І „Дадана“**

— поручає — перша українська парова фабрика

Дзюбінський і Ска

Трушевичі п. і ст. Німанковичі

купує ясеневе дерево.

Вже вийшла з друку дуже цікава й цінна книжка, велика сучасна повість Кліма Поліщука в 2 частинах п. 8. „**Отаман Зелений**“. (Книжка має 9 арк. друку великої 80). Ціна книжки 700 Мп (В Австрії 1000 Кор. Чехослов. 25 кор. Німеччині 50 м. Франції 5 франків, Америці 1/2 долара). **Книгарням і відпродавцям значний опуст.** Вислає за попереднім надісланим готівки: **Гр. Гануляк, Львів, Куркова 10.**